

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-814/2023. számú ügyben
meghatalmazás elutasítását végrehajtási eljárásban sérelmező
panasszal összefüggésben
(Előzmény ügy: AJB-4387/2022)

Előadó: dr. Kiss Anikó

Érintett szerv: önálló bírósági végrehajtó

2023.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-814/2023. számú ügyben
(Előzmény ügy: AJB-4387/2022.)**

Az eljárás megindítása

A panaszos egy végrehajtás alá vont ingatlan társtulajdonosaként szeretett volna betekintést kapni a végrehajtási eljárás irataiba, ezért időpontot kért az ügyben eljáró végrehajtói irodától. Az egyeztetett időpontban a panaszos az adóstól kapott, közokiratba foglalt meghatalmazással a birtokában kereste fel a végrehajtói irodát, és kérte a betekintést. Az irodában tartózkodó végrehajtó-jelölt a meghatalmazást figyelmen kívül hagyva a panaszos kérelmére válaszul a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény és az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) szabályaira hivatkozással – a beadványban előadottak szerint –, azt közölte a panaszossal, hogy nincs lehetősége az iratokat megismerni.

A betekintés megtagadása miatt a panaszos újabb időpontot kért. Amikor a panaszos az újabb időpontban ismételten felkereste az irodát, már két, alaki kellékeiben azonos, szövegezésében minimálisan eltérő, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazást is bemutatva kérte az iratok megismerhetőségét. A végrehajtó-jelölt ezúttal sem fogadta el a meghatalmazásokat, ekkor már azonban a panaszos kérésére írásbeli feljegyzésben indokolta azt. A betekintési kérelem újbóli elutasítása miatt a panaszos ismételten időpontot kért, ezúttal azzal a szövegezéssel, hogy az adóssal együtt, az adós jelenlétében szeretné áttekinteni az eljárás iratait. A panaszos időpontkérésére válaszolva a végrehajtó a beadvány szerint arról adott tájékoztatást, hogy a panaszosnak az adós jelenlétében már van lehetősége az eljárás iratait megismerni, és azokról másolatot készíteni. Végül a végrehajtói tájékoztatásnak megfelelően az egyeztetett időpontban az adós jelenlétében lehetővé tették a panaszos számára az iratok áttekintését.

A panasz alapján felmerült az Alaptörvényben nevesített tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének, illetve sérelme közvetlen veszélyének a gyanúja. Tekintettel erre az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (továbbiakban: Ajbt.) 18. §-a és a 20. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam.

Érintett alapvető jogok és alaptörvényi elvek

- A hatósági ügyek tisztességes intézése: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.” (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés)

Alkalmazott jogszabályok

- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.)
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.)
- A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.)
- A bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002.(I.17.) IM rendelet (Vüsz.)

A megállapított tényállás

A vizsgálat eredményessége érdekében az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján megkerestem az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtót, és az ügy körülményei kapcsán tájékoztatását, valamint az ügy iratainak megküldését kértem.

A megkeresett végrehajtó titoktartási kötelezettségére hivatkozással megtagadta a tájékoztatást. Levelében arra hivatkozott, hogy az üggyel kapcsolatban tájékoztatásra, iratküldésre csak akkor van lehetősége, ha őt a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (továbbiakban: Kar) a titoktartási kötelezettsége alól felmenti.

Válaszlevelemben felhívtam a végrehajtó figyelmét a vonatkozó eljárási szabályok tartalmára, egyúttal arra, hogy a Kar írásban kiadott, valamennyi végrehajtónak megküldött állásfoglalása szerint *az alapvető jogok biztosa „törvényi felhatalmazás alapján jogosult az eljáró önálló bírósági végrehajtótól adatot kérni, és ebben az esetben a titoktartás alóli felmentés nem szükséges”*. Tájékoztató levelém kézhezvételét követően a megkeresett végrehajtó az üggyel kapcsolatos tájékoztatást megadta, az ügy iratait megküldte.

A részemre átadott iratokból megállapítható, hogy a panaszos először 2022. november 8-án az eljárás adósa által a javára kiállított, közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazással kérelmezte az iratokba való betekintést. A félfogadást végző végrehajtó-jelölt a panaszos számára a betekintést megtagadta. Egy nappal később a panaszos két újabb, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással kért iratmegismerést, amit a végrehajtó-jelölt ismét megtagadott. Erről készült feljegyzésében a végrehajtó-jelölt úgy fogalmazott: a panaszos *„a végrehajtói irodában benyújtott 3 db meghatalmazást, melyek a Pp. szerinti alaki kellékeknek nem felelnek meg, így azt elfogadni nem áll módunkban”*. A feljegyzésben foglaltak után a panaszos az eljárás adósát kérte meg arra, hogy kíséрге el őt a félfogadásra. Az adós kíséretében az iratbetekintésnek már nem volt akadálya, így 2022. november 16-án a panaszos az eljárás iratait az adós jelenlétében megtekinthette.

A meghatalmazások végrehajtói szempontokon alapuló alaki kéllékbeli hiányosságaival kapcsolatos kérdésemre a végrehajtói iroda végrehajtó-helyettese azt a tájékoztatást adta, hogy a meghatalmazások nem felelnek meg a Pp. 64-72.§ szakaszainak. A panaszos ugyanis nem tartozik a Pp. által meghatározott meghatalmazotti körbe. Ennek tényéről a panaszost többször is tájékoztatták. Tájékoztatásában a végrehajtó-helyettes kitért arra is, hogy a panaszos *„a tárgybani eljárásban nem adós, ... a végrehajtási ügy adósának a panaszos nem hozzátartozója, nem az adóstársa”*. Ennek a végrehajtó-helyettesi megállapításnak némileg ellentmond a végrehajtó által ugyanebben az ügyben 2022. november 14-ei keltezéssel kiállított bírósági betérjesztés, melynek megállapítása szerint az ügyben a panaszos és házastársa *„egyben adósok”*.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdés k) pontja értelmében az alapvető jogok biztósához bárki fordulhat, ha megítélése szerint *az önálló bírósági végrehajtó* tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. E rendelkezés alapján *vizsgálati jogosultságom egyértelműen kiterjed az önálló bírósági végrehajtó eljárására, ügyviteli gyakorlatára.*

Az Ajb. 28. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. Az érintett alapvető jogok tekintetében

A hatósági ügyek tisztességes intézése

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.

Az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I.29.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát. A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában hangsúlyozta (amint azt a 3/2014. (I.21.) AB határozat is megerősítette), hogy a tisztességes eljárás követelménye felöleli az eljárásjogi garanciák érvényesülését, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni.

A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, bár ez alapvető követelmény, hanem szükséges az is, hogy *mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését.*

A tisztességes eljárás követelményének tehát nemcsak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell. A tisztességes eljáráshoz való jog az eljárásjogi jellegű szabályozási környezettel szemben szolgál alkotmányos mércéként, egyúttal a jogérvényesítés segítségét szolgálja, részeleme a tájékoztatás.

A tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az állami aktusok által érintett jogok, törvényes érdekek, és különösen a veszélyeztetettek érdekeinek védelme közötti egyensúly kialakításának célját, annak felismerését, hogy az egyének érdekeit az állammal való kapcsolataikban védeni kell.

Az ügyféli jogok érvényesülésének feltétele az eljáró szervvel való gyors kapcsolatfelvétel lehetősége, az egyeztetés módjainak széleskörű biztosítása, a jól érthető, kellően részletes tájékoztatás megadása, a jogszabályban meghatározott esetekben az iratbetekintés biztosítása. Ezen garanciális elemek összessége adja a megfelelő alapját annak, hogy a fél (egyéb érdekelt) ésszerű időn belül megkaphassa az ügyei viteléhez, jogai érvényesítéséhez szükséges információt.

III. Az ügy érdemében

Az eljárás iratainak tanúsága szerint az ügyben a végrehajtó-jelölt, a végrehajtó-helyettes és az irodavezető végrehajtó eltérő álláspontot képviseltek abban a kérdésben, hogy a panaszos a végrehajtási eljárással összefüggésben kívülálló személyként vagy adósként kért-e iratbetekintést.

Abban a kérdésben, hogy az ingatlanra vezetett végrehajtási eljárásban a panaszos adósnak minősül-e vagy sem, a rendelkezésemre bocsátott iratok alapján nincs lehetőségem állást foglalni. Az azonban az iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos – ahogy erről a végrehajtó-jelölt és a végrehajtó-helyettes is tudomással bírt – a végrehajtás alatt álló ingatlan társtulajdonosa, és ebben a státuszában, eljárási jogait a legszűkebb körben determinálva is, legalább egyéb érdekelti – nem kizárt azonban annak a lehetősége sem, hogy adósi – minőségben jelenik meg az eljárásban.

Az ingatlan-végrehajtás keretében a Vht. 140/B. § (1) bekezdése a végrehajtó számára előírja, hogy eljárása során az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogok jogosultjai részére valamennyi szükséges tájékoztatást megküldjön. A végrehajtási ügygel kapcsolatos tájékoztatással összefüggésben a Vüsz. 40. § (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a végrehajtási ügyről a feleknek, képviselőiknek, és annak lehet felvilágosítást adni, aki a jogi érdekét az ügyben igazolta. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése alapján a felvilágosításra jogosult személy (a felek, képviselőik és az egyéb érdekelt) az iratokból a költségek megtérítése és az átvétel igazolása mellett másolatot kérhet.

A jogszabályi előírások egyértelműen rendezik annak kérdését, hogy kinek van joga a végrehajtási ügyről információt kérni, ki érdeklődhet jogszerűen a végrehajtási cselekményekről, végrehajtói intézkedésekről, és ki az, aki a keletkezett iratokba betekinthez, azokról másolatot kérhet. Az eljárási szabályok a feleken kívül ezt azon személyek részére is engedélyezik, akik az ügyben a jogi érdeküket igazolni tudják. Az eljárási gyakorlatban tehát *a végrehajtási ügygel kapcsolatosan nemcsak a felek és képviselőik kérhetnek és kaphatnak felvilágosítást, hanem a jogi érdekelttségét igazolni tudó személy is.* A jogi érdekelttség az eljárás tárgya és az érintett között fennálló anyagi jogi kapcsolatot feltételez, amely alapulhat akár szerződésen akár jogszabályon. A jogi érdekelttség fennállását tükrözi, ha az ügy kihatással van az adott személy élet- és jogviszonyaira.

Az ügygel kapcsolatos felvilágosítást szabályozó, fenti jogszabályi előírások a végrehajtók, a végrehajtó-helyettesek, a végrehajtó-jelöltek előtt is ismertek kell, hogy legyenek, hiszen ezek adják az alapját a felekkel, egyéb érintettekkel való kapcsolatnak, az eljárási intézkedéseknek, az ügyféli jogok érvényesülésének.

A végrehajtás alá vont ingatlan tulajdonosának élet- és jogviszonyaira kétség nélkül kihat egy a végrehajtási eljárásban kitűzött esetleges árverés és annak eredménye. Az ügy megismerésére, az iratokba való betekintésre a feleken kívül az őt érintő körben egyéb érdekeltként a végrehajtás alá vont ingatlan tulajdonosa is jogosult. Megismerési joga keretein belül az egyéb érdekelt a félhez hasonlóan *az iratok tartalmáról felvilágosítást, tájékoztatást meghatalmazás nélkül is kérhet, azokról másolatot, felvételt meghatalmazás nélkül is készíthet.* Amennyiben a panaszos az eljárásban adósként vagy adóstársként van jelen, ezek a jogok, mint felet illetik meg, így meghatalmazásának, a meghatalmazás alaki kellékeinek sem egyik, sem másik esetben nincs jogi szerepe.

A végrehajtó-jelölt, majd a végrehajtó-helyettes által a panaszos iratbetekintése elutasításának indokaként hivatkozott Pp. rendelkezések (a Pp. 64-72. §-ai) nem a felekre, egyéb érdekeltekre, továbbá nem az ügygel kapcsolatos felvilágosításra, iratbetekintésre vonatkoznak, így az iratbetekintés megtagadásának alapjául sem szolgálhatnak. A Pp. említett szakaszai az eljárásban képviselőként fellépő személyekről, és a képviselői meghatalmazások alaki kellékeiről tartalmaznak rendelkezéseket, mely rendelkezések a panaszos ügyében nem az iratbetekintéskor, hanem az adós nevében és helyett történő nyilatkozattételkor lehetnek volna felhívhatók.

Mindezek alapján megállapítom, hogy az ügyben eljáró végrehajtói iroda az iratbetekintés során nem segítette a panaszost abban, hogy eljárási jogait a jogszabályi előírásoknak megfelelően gyakorolhassa, az ügyet, azt őt érintő részében megismerhesse. Tekintettel azonban arra, hogy végül mégis lehetővé tették a panaszos számára az iratok megismerését, és ezzel a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben keletkezett sérelmet utólag orvosolták, a konkrét ügyben külön intézkedést nem tesznek.

A hasonló esetek jövőbeni elkerülése érdekében ugyanakkor fontosnak tartom, hogy az irodavezető végrehajtó megfelelő eljárási gyakorlat kialakításával, szükség esetén iránymutatással, képzéssel segítse a helyetteseit, jelöltjeit abban, hogy eljárási gyakorlatukat a tisztességes eljáráshoz való jog által megkívánt eljárási minőségnek megfelelően, az ügyféli, egyéb érdekelti jogok érvényesülését ténylegesen segítve, azt támogatva alakítsák.

Intézkedésem

Az Ajbt. 32.§ (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján *felkérem az ügyben eljárt végrehajtót*, hogy tevékenysége során kísérje fokozottabb figyelemmel irodája munkatársainak, a végrehajtó-jelölteknek, a végrehajtó-helyetteseknek az eljárási, felfogadási gyakorlatát, szükség szerint intézkedjen arról, hogy megfelelő felkészültséggel bírjanak az ügyféli jogokat érintő eljárási szabályokat illetően, továbbá, hogy a felek és egyéb érdekelték – a Vüsz. 40. §-ára figyelemmel – akadályoztatás nélkül megkapják a szükséges felvilágosítást, az őket érintő iratokba betekinthessenek.

Jelentésemet tájékoztató jelleggel megküldöm a Magyar Bírószági Végrehajtói Kar hivatalvezetőjének, továbbá a Vht. valamint az Szth. törvény hatálya alá tartozó szervezetek és személyek tevékenységének felügyeletét ellátó Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága elnökének.

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos